

ЭНДСИЭЛИ

Нам улуунун хаһыата 1935 сыл алтынньы 4 күнүгэр төрүттэспүтэ

2002 с.
Бям ыйын
25
күнэ
субуота
№ 63 (9058)

2002 сыл II кварталыгар Саха Республикатын нэһилиэнньэтигэр сүрүн социальнай демографической бөлөхтөрүнэн уонна нэһилиэнньэ биир киһитигэр тиксэр прожиточнай минимум кээмэин олохтуур туһунан САХА РЕСПУБЛИКАТЫН ПРАВИТЕЛЬСТВОТЫН УУРААҔА

Нэһилиэнньэ олохун таһымн дьингээхтик ырытан көрүү уонна социальнай политика, республикатааҕы социальнай программалар, ону тэҥэ олохтонуллубут пособиелар, субсидиялар уонна да атын социальнай төлөбүрдэр билигин баар балаһыанньаларыгар оҕоһунан Саха Республикатын правительствота манньк уурааҕы ылынар:

1. 2002 сыл II кварталыгар Саха Республикатыгар прожиточнай минимум кээмэин нэһилиэнньэ хас биридди киһитигэр 2484 солк. быһарга, ону тэҥэ үлэлиир дьоруудаах хас биридди киһиэхэ 2709, пенсионердарга 1607, 0-6 саастаах оҕолорго 1978, 7-15 саастаахтарга 2534 солк. республика улуустарын уонна куораттарын алта бөлөхтөргө арааран бигэргэтэргэ (анал сыһарыы холбуу тигиллэр).

2. Бу уураарынан олохтонуллубут 2002 сыл II кварталыгар прожиточнай минимум кээмэин туһунан си-

бидиэннэлэри маассабай информация средстволарыгар бөхсөттиргэ.

3. Уурааҕы хонтуруоллааһыны правительство председателин солбуйааччытын э.т. Е.И. Михайловаҕа сүктэрэргэ.

Саха Республикатын правительствотын председатели С. НАЗАРОВ

Уураах сыһарыытыттан

Биһиги улууспут киин улуустар бөлөхтөрүгэр кирбит уонна прожиточнай минимум манньк кээмэйдэрэ олохтоммут: үлэлиир дьоруудаах дьонго 2567, пенсионердарга 1463, 0-6 саастаах оҕолорго 1784, 7-15 саастаахтарга 2302 солк. Овон улууе хас биридди нэһилиэнньэтигэр прожиточнай минимум 2289 солк. тэҥнээр.

САҢА КУЛУУПТАННЫЛАР

Бям ыйын 1 күнүгэр, Улуу Кыайы 57 сылыгар аналаах бырааһынньыктар буолаары турдактарына, Граф Бизрэгэр «Утүө дьыала» программатынан тутууга саҕаламмыт умайбыт электростанция таас дьыэтэ өрөмүөнүнэн, уларытан оҕоһунан саҥа кулууп дьыэтэ аһыллына.

Үөрүүлээх түгэнгэ культура министри тутууга солбуйааччы И.С. Емельянов, «Утүө дьыалалар» ведомстволар икки ардыларынааҕы сүрүнүүр дирекция директора И.В. Бочарев, улууе баһылыгы бастакы солбуйааччы В.А. Попов, Хатын Арыы нэһилиэтин баһылыга А.Г. Новгородов, нэһилиэк дьаһалтатын, торилгэлэрин салайааччылары, Дьокуускайтан үлэни ыһпыт «Пионерстрой» тутуу тэрилтэтин биригэдьиэр М.Х. Гатиев уонна киин үлэһиттэрэ, общественность бэрэстэбилтэлэрэ кытыннылар.

Кулуубу аһыга сизри-туому тутуһан алгыс кэнииттэн эбэрда, махтал тыллара этилиннилэр. Общественнай тутууга актыбынайдык кыттыбыттар бэлэтэнилэр. Культура улуустааҕы отделын сэбиэдиссэй А.В. Кириллин, прокомбинат директора М.И. Румянцев, Граф Бизрэгиттэн М.В. Дьячковскай культура министрствотын бочуотунай грамоталарынан наҕараадаланылар.

«Утүө дьыалалар» ведомстволар икки ардыларынааҕы сүрүнүүр

дирекция анал бэлэһэлэрин туттуттар ортолоругар бааллар: биригэдьиэр М.Х. Гатиев, социальнай реабилитация училищетын директора К.И. Федоров, улуустааҕы КТУ үлэһитэ А.В. Петров, итини сэргэ активистарга нэһилиэк дьаһалтатын бочуотунай грамоталара, махтал суруктар харчынан бириэмийэлэр туттарылынылар.

Кулууп тутуутугар олохтоох нэһилиэнньэ, училище коллектива, ветераннар сэбиэттэрэ (предс. В.Н. Свицева) суботунуһуктарга актыбынайдык кыттыбыттар бэлэтэнилэр.

Культура министрствота саҥа кулуупка наадалаах мебели, аппаратураны бэлэһэтээтэ.

Үөрүүлээх киһэҕэ Аппааны «Алаһа» сынһалан киһэ (В.Р. Слепцова) киһэ программа лаах концерты көрдөрдө.

Үгүс ыччаттаах Граф Бизрэгин курдук дэриэбинэҕэ культура дьыэтэ тутуллубута олус наадалааһын туһунан бэлэтээһиннэри кытта билсээрингэ. Улууе баһылыга А.Н. Дьяконов:

«Утүө дьыалалар» бүтүн республикатааҕы хамсааһын үлэтин Нам улуунун олохтоохторо былааннаахтык ыһталлар. 2001 с. икки культура дьыэтэ, үс спортивной салаа о.д.а. барыта 9 объект үлэҕэ кыл-

лэрилиннэ. Оҕо садтарын, оскуола тутууларын үлэлэрэ саҕаланнылар. Улууспутугар социальнай объекттарбыт эргэрдилэр. Ордук оскуола дьыэлэрин 60%-ра капиталнай өрөмүөнгэ, уларытан оҕорууларга, саҕалы тутууга наадылар. СР правительствотын, Президентин уонна улууе дьаһалтатын көмүлээһиннэринэн 2003 сылга элбэх былаан көрүлүнэ.

Граф Бизрэгэр бөһүөлөк олохтоохторо күстэрин түмэн, суботунуһуктаан, кылааттарын киллэрэн эргэ электростанция умайбыт дьыэтин кулуупка уларытан тутууга туруулаһан үлэлэстилэр. Ол түмүгэр нэһилиэнньэ иллэг бириэмэтин атаарарыгар наадалаах кулууп үлэҕэ киирдэ.

Граф Бизрэгинэн социальнай реабилитация училищетын директора К.И. Федоров:

«Граф Бизрэгинэн социальнай реабилитация училищетыгар республика араас мунуктарыттан 250 өрү үрэнэр. Манна кулууп тутуллубута биһиэхэ төһүү күүһүнэн буолуоҕа.

«Утүө дьыала» программатынан Граф Бизрэгэр тутуллубут кулууп дьыэтигэр биһиги биллэр-көстөр көмөнү оҕордубут. Итин аһыан общественной-патриотической хамсааһыныга кыттан, училищетыгар хас да объекти үлэҕэ киллэрдилэр. Ол курдук 2001 с. кулинарнай-кондитерская сыаҕы, эргэ уопсай иккис этэһингэр үлэһиттэргэ 9 квартираны оҕордубут. Саҥа иттиллэр теплица тутулунна.

Олохтоох оскуола директора А.И. Иванов:

«Кулууп тутуутугар оскуола учууталлара, үөрэнээччилэр, төрөппүттэр ыраастааһын үлэтигэр саҕалаан, түмүккэ кырааскалааһынга тийэс көмөлөстүбүт. Кулууп улахан фойетин испиэскэлэтибит уонна кырааскалаатыбыт.

Бям ыйын бырааһынньыктарын олохтоох нэһилиэнньэ бу саҥа кулуупка түмээн атаарда.

«Утүө дьыала» чэрчитинэн улууска тутуллубут бары объекттар иччитэхсийэн турбакка, дьону-сэргини түмэр, кэрэ-сүрдүккэ угуһар киһинэринэн буолууннар. Саҥаттан саҥа кыайыһыны кынатты турдунар!»

В. СЫРОМЯТНИКОВ

XX-с ҮЙЭ ЧУЛУУЛАРА

ЕГОР ПРОТОПОПОВ

Нам улуунугар уонна республикаҕа кизиник биллибит, оройуонугар 16-та, республикаҕа 3-тэ бастаабыт «Нам» совхоз Партизаннааҕы отделениятын толору механизациялаах звенотун, Улэ Албан аата I, II ст. орденнар кавалердара, САССР норуотун хаһаайыстыбатын үтүөлээх үлэһитэ, механизатор Е.А. Протопопов үйэ-чизлэрин устатыгар саталлаахтык салайбыта.

Егор Афанасьевич оттоһунга 1957 сыллаахтан үлэлээбитэ. Киин И.П. Маньков, К.П. Неустроев, Е.Е. Романов салайар коллективтарыгар оттоһон, буһуу-хатыы оскуолатыгар үөрэммитэ.

— 1968 с. бэйэм звено тэриммитим. Онно төһүү үлэһиттэринэн трактористар И.С. Новгородов, И.И. Матвеев, Д.И. Кривошапкин, П.П. Кривошапкин, К.К. Азаров буолбуттара. Ити ааттамыт отчуттар өр сыллар усталарыгар биер коллективка түмээн, үрдүк оҕорумтуолаахтык үлэлээбиттэрэ, — диір Егор Афанасьевич.

Толору механизациялаах оттуур звеноҕа 6-7 трактор, 7-8 киһи баара. Ити сылларга Партизан отделенията 1350 сүөһүнү кыстатара. Онно 2260-ча тн. от наада буолара. Ити от агарын, сороһор ордугун Е.А. Протопопов салайар коллектива бэлэмниирэ.

Звено кытылга, арыыларга уонна мыраан үрдүнээҕи алаастарга общественной сүөһүгэ дорооххой аһылыгы бэлэмниирэ. Сайынны сезонна коллектив ыйтан арыый ордук кэмгэ оттоон, тизрилдибит сорудаһын толорорго, үксүгэр аһара. Киһилэр күнгэ 35-70 тн. оту кэбиһэллэрэ.

Бу коллектив «Сайынны күн дьылы аһатар» дьин норуот муударай номоһун салайтарара. Звено оттуур ходоһаны туһунаан оҕорууга, мыраастааһынга, күрүөлээһингэ, элбэх сыллаах оту үүннэригэ уонна кураан сайыһнарга ууну ыстарыыга болдомтотун уураа. Уу уһунук хоһор сирдэрин хороро.

Е.А. Протопопов звенота трактордары, оттуур техниканы былааннаахтык өрөмүөнүүрө, көрөрө-харайара. Ол да иһин МТЗ мааркалаах трактордара 10-тан тахса сыл кыһыннары-сайыннары тохтоло суох сүүрэрэ.

«Ленин суола» хаһыат 1984 с. сэттинни 13 к. 132 №-гэр ТХУ инженер-экономиста И. Обутов «Сир дьингээх хаһаайыннара» дьин бастың опыты тардытыга аналлаах ыстатыйатыгар: «Егор Афанасьевич звенота оттоһун 4 сезонун устатыгар пятилеткатааҕы сорудаһын лаһпа куюһаран, аһилгиттэн 12-с пятилетка суотугар үлэлиир кыахтанна. Коллектив бийылгы көрдөрүүтэ 1285 тн. тэҥнэһэн, республикаҕа III миэстэлэннэ. Отун 90%-нын совхозка бастакы суортааһын туттарда». Итиннэ эбии манньк холобур бэриллэр: «М. Аммосов аатынан совхоз Хатырыктааҕы отделениятын 132 киһилээх, 10 трактордаах 5 звенотун көрдөрүүтүттэн 150 тоннаан ордук».

Коллектив от хаачыстыбатын тупсарыыга, сыанатын чэпчэтигэ күөскэ үлэлээбитэ. Ону манньк холобуртан көрөбүт: 1984 с. «Нам» совхоз 1 тн. оту 7 солк. 15 х. туттут. Онтон Е.А. Протопопов звенота отун 1 тн. сыаната 4 солк. 70 х. тэҥнэспит. Звено үлэлээбит сылларыгар үтүмэн үгүс трактор уматыгы уонна оҕууодун кэмчылээбит. Биер эталоннай гектарга оройуонга 7,6 л. уматык ороскуоттамыт буоллаһына, Е.А. Протопопов звенотугар ити көрдүүрү 4,4 л. тэҥнэспит.

Е.А. Протопопов отчуттара Хатараннаах учаастагар 14 км, Булгүттээх, Кулбүрөс учаастактарыгар 11 км. усталаах бүтэһи оҕорбуттара. Хатараннаахха 192 гектарга элбэх сыллаах оту ыһыттар. Булгүттээххэ уонна Кулбүрөскэ 100-тэн тахса гектардаах ходоһаны оту ыһарга бэлэмнээбиттэрэ.

Кулуу отчут механизатор салайар коллектива кураан сайыһнарга 1985 с. саҕалаан ууну куттаран ходоһаны сиигирдэр буолбута. Ити дьаһаллар таах хаалбатахтара. Е.А. Протопопов звенота 1990 с. сайынны сезонугар 1883 тн. оту бэлэмнээн оройуонугар саҥа рекорду олохтообута.

Чемпион отчут кыһынны кэмгэ оту-маһы тизэйрин таһынан талаһы мээкэлээһингэ актыбынайдык кыттар. Бу да үлэҕэ үрдүк көрдөрүүнү ситиспитэ.

Е.А. Протопопов туһааннаах үлэтин таһынан нэһилиэтин, оройуонун общественной олоһор актыбынай кыттыһыны ылаар. Ол курдук киин райсовет депутатынан 4 төгүл талыллыбыта. Икки сыл райсовет исполкомун чилиэнинэн быһбардаммыта. Үс сыл ССКП Намнааҕы райкомун бюротун чилиэнин быһытынан үгүс өрүттээх үлэни ыһыпта.

Өр сылларга биіргэ үлэлээбит үлэһиттэрэ, САССР норуотун хаһаайыстыбатын үтүөлээх үлэһитэ П.Е. Соловьев манньк ахтар:

«Егор Афанасьевич оттуур звено салайааччытын, народной депутат, общественник быһытынан кизиник биллэр. Партизанга кормосыаҕы уонна спортивной сааланы тутууну туһааннаах тэрилтэлэргэ туруорсубута. Тыа хаһаайыстыбатын министрствотыгар, САССР Министрдарин Советыгар хас да боппуруостары быһааргарбыта.

Дьон-сэргэ ытыктыр киһитэ Е.А. Протопопов уонунан сыллардаах охсуулаах үлэҕэ үрдүктүк сыаналаммыта. Икки төгүл Саха АССР Верховнай Советын Президиумун Бочуотунай грамоталарынан, Улэ Албан аата I, II ст. орденнарынан, хас даһаны мэтээллэринэн наҕараадалааммыта. Киһиэхэ Саха АССР норуотун хаһаайыстыбатын үтүөлээх үлэһитэ, Нам оройуонун бочуоттаах гражданина ааттар ингэрдилибиттэрэ.

1990 с. сүөһүгэ дорооххой уонна сүмэһиннээх аһылыгы бэлэмнээһингэ коллектив биридди киһитигэр 269 тн. оту рудоннаан, сезон устатыгар 1883 тн. оту күрүөлээн звено салайааччытыгар Е.А. Протопоповка XX үйэ бастың звенотун салайааччыта аат ингэрдилибитэ.

В. ВАСИЛЬЕВ

2002 сыл иккис анарыгар улуустааҕы уонна республикатааҕы хаһыаттарга, сурунаалларга сурутуу саҕаланна.

Улуустааҕы «ЭНСИЭЛИ» хаһыакка сурутуу сыаната уруккутун курдук уларыйбата:

6 ыйга — 108 солк.

3 ыйга — 54 солк.

1 ыйга — 18 солк.

Күндү аабааччылар! Күнү-дьылы күүппэккэ, уһаппакка-кэнэппэккэ улуускут «Энсиэли» хаһыатыгар сурутарга тиэтэин!

СУРУТУУ САҒАЛАНА

Журналист суоллаагы бэлитээхиннэрэ

«ОРТО ДОЙДУГА» АЙАН

Улууустаагы ветераннар сэбиэтэрин (предс. Петрова М.В.) тэрийнигинэн бям ыйын 16 күнүгэр Хагалас улууһугар экскурсиялыыр уонна семинардыыр сыллаах нэһилиэктер ветераннарын сэбиэтэрин председателлэрэ, барыта 19 киһи айаһа турунуубут. Онно Нам селотуттан Колесов В.А. салайааччылаах 4 киһи уонна Хатырык, Модут, Бөтүг, Искра, Хамааратта, Никольская, Партизан, I Хомуустаах нэһилиэктерин ветераннарын сэбиэтэрин председателлэрэ кытынныбыт.

Дорофеев Д.Г. суоптардаах Хамааратта саха-французскай оскуолатын автобуһунан сайынтыгылы 26-27 кыраадыс итингэ ыл-ыраас чарылхай күнгэ айаммытын саҕалаатыбыт.

Төрөөбүт-үөскээбит ЭНСИЭЛИ хочобутун этэнигэ туораан, аатырар-сураһар Туймаада хочотугар киирдибит. Куораттан эрдэтэн кэпсэти быһыытынан буолуо ветераннар республикатаагы фондаларын сүрүннүүр специалиһа Аммосова Анастасия Павловна билигини кытта барыста.

Тыа киһитин хараһынан көрдөхкө куоратпыт эчи тупсубутун, халлаанга харбаһар таас дьылларын, остуорубаҕа кэпсэһэр кэрэ дьыбарыстарынан кэргэммитин, кылбиктин-халайбытын көрүөхтэн олус кэра.

Билини да куоратпыт собуруу дойдуну бөдөн куораттарыттан туох итэртээһин диэх курдук.

Куораты аһаат Покровская-дьыр суол төрдүгэр автобуспут алдынан кыратык монуоһунан икки чаас курдук олордубут. Айан дьин айан буоллаҕа эбээт.

Салгыы айаһаан Покровская мыраанын өрө дабайан, кылас сиһи өр-өтөр гыммакка хаҕаластар түөлбөлөөн үөскээбит Эркээни хочотугар биридэ баар буола түстүбүт.

Тийиэхтээх сирбитигэр Орто Дойду зоопаркыгар хорус гыһардыбыт. Дьэ ити курдук күн агарын иһигэр саха омук турутуран үөскээбит, Улуу Эдьүөнэ эбэбит аанка-суолга киирбит үс аатырар хочолорун тилэри эргидибит.

Бу республиканскай суолталалаах зоопарка 1991-95 сс. тутуллан үлэһэ киирбит. Тимир эрзиэнкөнүн эргитиллибит байайда кизинг территориялаах сиргэ үкэс дьынкый кыһалар тураллар. Араас хотойдор, мэкчиргэлэр биистэрэ, бэдэр, сизгэн, сологдо, кырынаас, кроликтар, дьабаралар, андаатардар, бэл мортоттор бааллар.

Аарыма улахан тимир килиэккэлэргэ буурай эһэлэр, бөрөлөр, буур тайахтар, барааннар уонна одус булкаастаах (овцебык) кыһаллар, зурдар костоллор. Зоопаркаҕа

сылдыан көрбөтөх кыһалларытын илэ харахпытынан көрөн-истэн, дуоһуйан, Орто Дойду рестораныгар кэлэн кэтиллэ түстүбүт. Таһыттан көрдөхкө сиздэрэйэ, улахана, дьэ дьыбарыас да дьыбарыас, синньигэс бэс мастан муһуктуу охсон тутуллубут. 1998 сыллаахха үлэһэ киирбит.

Иһигэр киирбиппит килэйн-халайан дьэ да дьэ. Биир саалаҕа мустан сэбиэдиссэй Васильева Альбина Петровна билиһиннэриитин иһиттибит. Бу дьизини 20-чэ үлэһит көрөр-истэр эбит. Директордара Андросов Петр Николаевич дьин куораттан сылдьан үлэһит эбит. Орто Дойду ресторана бэйэтин ороскуотун бэйэтэ толунар. Үлэһиттэр хамнастарын киллэрэр дохуоттарыттан ылаллар. Маһа урдук хамнастаах куорат тойотторо тахсан синньанар, аһыыр-сиир миэстэ оҕостоллор эбит.

Орто Дойду рестораныгар семинар оҕордубут. Улуу ветераннарын сэбиэтин председателэ Матрена Васильевна Петрова иһики үлэ былаанын билиһиннэрэ, нэһилиэктер ветераннарын сэбиэтэрин иһингэр сорукутары туруорда.

Нэһилиэктер ветераннарын сэбиэтэрин председателлэрэ бэйэлэрин үлэлэрин-хамнастарын билиһиннэрдилэр, опыттары атаастылар. Түмүгэр республика ветераннарын фондатын специалиһа А.П. Аммосова республика ветераннарын сэбиэтин, фонда үлэтин билиһиннэрдэ уонна Нам улууһун ветераннарыгар үлэлэригэр ситиһини, үгүс доруобуйаны багарда.

Ити кэнииттэн чөл олор сизирин толору астаах-үлэлээх ресторана остуолугар үөрэ-көтө чөйдээһин буолла, музыкальнай нүөмүрдэр баянист Егоров Г.К. доҕуһуллааһынынан бэрилиннилэр. Ветеранарбыт бары да ырыаһыт бастыга эбитэр.

Дьэ ити курдук Орто Дойду олоһун-дьаһаһын билсигэн, дуоһуйа синньанан дойдубутугар тонһубут.

Маһык үчүгэй мероприятиени тэрийбиттэрин иһин улуу ветераннарын сэбиэтин председателэ М.В. Петрова, республикатаагы ветераннар фондатын специалиһыгар А.П. Аммосова уонна автобуһун биэрэн үтүө айаһы хааччыбытын иһин саха-французскай оскуола директору Эверстов Василий Иннокентьевичка махталбытын биллэрэбит.

Николай СИВЦЕВ,
РФ Журналистарын союһун чилиэнэ, улуу боччоттаах гражданина,
республика Бтык Агата,
Хатырык нэһилиэгин ветераннарын сэбиэтин председателэ

Ой дуораана

ДЬАРААҤЫН СӨПКӨ ЭТЭР

Сыһы аайы месячник ытыллара наада. Үһэттэн санаатыга суох дьон хамсаан быстыахтара суоҕа. Помойоһа, туалет дьааматын тонгун аһара хастааха биллэн турар хлороформа да суох сахсырҕа үөскүү суоҕа. Ол да буоллар туалет, помойоһа үһэ муостатын хлорофостуур наада.

Сахсырҕаны этэллэр ээ: биир сахсырҕа 6 мол. микробка тийэ ахсаанаагы сүгэ сылдыр дьин. Киһи көтөр ыраада биир биэрэстэ үһү. Оччотугар сэлэһиннэ силлэхэн олорор дьыллэригэр «сынньана түһээт» сүүһүнэн километры барар кыахтаах эбит.

Өссө ситэ ырааһыгар туһугар, сэлэһиннэттэн тэйтэн тохтут иһчэҕэй бөүһүн (иһигин-саарын) хлорофостуур наада.

Николай КОКОРЕВ

НЭҤИЛИЭКТЭРИ ТӨТТӨРҮ ХОЛБУУР СЫЫҤА

Урут хаста да холботолоон көрбүһүт, ол сатамматаҕа. Нам агарын биир совхоз оҕоро сылдыһыт, I Хомуустаагы, Партизаны, Таастаагы холбуу сылдыһыт. Кэлин Салбагы, Таастаагы холбуу сылдыһыт. Барыта сатамматаҕа.

Итингэ нэһилиэктер, түөлбөлөр икки ардыларыгар сэлэһиннэни, ааны үлэлээбит буолуу үөскүүр. Билигин Таастаагы, Салбагы, Искраны холбоохха дьин этти отой сыһа. Итингэ эмиз сэлэһиннэни, уопсай (государство) сүөһүгэ, сыһыга от сүгүн оттоһуо суоҕа, ол сүөһү, сылгы аанына көрүллүө суоҕа уонна туох уопсай баара тохтор, өлөр аанка эмиз киирэр. Ити хайы-үйэ биллибит суол. Ол сылгы хаһаайыстыбатын холбообокко да эрэ үбү, үлэһит дьонго үчүгэйдик хамнастыыр буоллаахха тэриниэхтэ, үлэһиттэрэ.

Бэйэни салайыныа нэһилиэктеринэн киирэр сөп. Ол бары өтгүнүн табыгастаах буолуоҕа. Ол тынан баран, бэйэни салайыныыга киирдэххэ государство тугу бизэ сылдыра тохтуурый? Бу өтгүн эмиз көрүөххэ. Ол кэниэ биридэ киириэххэ эбэтэр син биир киллэрэллэр дуу?

ХОНООҬОЙ

Урдук категориялаах биология учуутала, Российской Федерация үөрэтиригин туйгуна, Сорос аатынан бириэмийэ икки төгүллээх стипендиата, Намнаагы гимназия директорун үөрэх чааһыгар солбуйааччы Вера Михайловна Федорова Саха государственнай университетин ситиһилээхтик бүтэрииттэн туох баар билиитин-көрүүтүн, талаанын, доҕурун оруну үөрэтиигэ иитигэ анаан кэллэ. Педагогическай наукаҕа, олохтоох усулуобуйаҕа сөп түбэхэр саҕа суолу тобулар айана, айымньылаах үлэтэ Хамааратта орто оскуолатыттан саҕаламмыта. Үлэтин маңнайгы сылларыттан биология кабинетын тэрийиһигэ үлэлэспитэ. Кабинет тариллиитигэр ол сағана улахан көмөнү оҕорбут, өйөөбүт оскуола директордарыгар, коллегаларыгар И.И. Захаровка, С.Д. Свешниковка, В.Н. Поповка, И.П. Игнатьевка, Е.Д. Муруновка махтала улахан. Аһыгылы ирдэбилгэ эппиттир, тупсарай оҕоһуулаах, үөрэнэргэ-үөрэтэргэ табыгастаах биология кабинета улуууска бастыҥнар ахсааннарыгар киирбитэ.

Вера Михайловна уроктарыгар аңардас үгэс буолбут эрэ методикана мунҕурдаммакка саҕа айымньылаах формалары, методикалары иитэр-үөрэтэр үлэтигэр биир бастакынан киллэрбит учуутал буолар. Ол курдук лекция-уроктара, семинардара, интегрированной уроктара, экскурсиялара, чинчийэр уроктара оҕо предметин умсугуйан туран үөрэтэригэр олук уураллар уонна көгүл санааны атастаһыга, оҕо бэйэтин толкуйдуур доҕурун сайыннарыгар кыахтары үөскөтөллөр. Киһи үөрэнэччилэрэ улуууска, укурукка ытыллар биология олимпиадаларыгар өрүүтүн бириистээх миэстэлэри ылаллар.

1992 с. Вера Михайловнаны урдук таһымнаах специалист, ирдэбиллээх үлэһит дьин улуууска саамай улахан, бастакы нүөмүрдээх Нам орто оскуолатын директору үөрэх чааһыгар солбуйааччынан анаабыттар. Бу оскуолаҕа үлэһит сылларыгар учуутал, кылаас салайааччытын быһыытынан уопуттаах, дириг билиилээх коллегаларыттан А.Г. Ядрихинскаяттан, Г.Н. Поповтан, С.К. Рехлясоваттан, Н.Ф. Марковтан, А.П. Поповаттан о. д. а. албэххэ үөрэммитэ.

Өр сылларга биридэ үлэлээбит коллегата, Нам 1-кы №-дээх орто политехническай оскуолатын директора Айтилина Прокопьевна Попова. Вера Михайловна үлэтин туһунан кизин туттан этэр: «Биология кабинета техническай өтгүнүн хааччылыытынан, эстетическай көрүнгүн, көрдөрөр пособияларынан оскуолаҕа биир бастыҥ кабинетка кубулуйбута. Киһи урдук көрдөрүүлэрин, үчүгэй түмүктээх үлэтин икки төгүл Сорос лауреата буолбута дакаастыыр. Киһи салайар доҕурудаарын, учуутал быһыытынан кизин билилээһин, улахан эппиэттэһээһин, методическай таһымна бэлиттээн 1992 с. оскуола администрацията директору иитэр-үөрэтэр үлэһит солбуйааччынан анаабыт. Биир техническай кылаас аһыллытыгар, ол кылаас гимназия тариллиитигэр тирэх буолбутугар Вера Михайловна завуч быһыытынан өнгөтө эмиз баар. Естественнай уонна математическай предметтэр таһымнара үрдэһиннэригэр бэйэтин кыаһын уонна билиитин, доҕурун биридэ. Урукку биридэ үлэлээбит коллегалара Вера Михайловнаны чыһинэй, ирдэбиллээх, урдук таһымнаах, компетентнай учуутал уонна салайааччы быһыытынан биллээлэр».

Завучтуур сылларыгар үлэни сатабылаахтык тэрийэр салайааччы буолан коллективыгар авторитета өссө үрдэбитэ. Нам орто оскуолатыгар үлэһиттэр сылларыгар киһи көүлээһининэн кыһыҥны теплицалаах, оҕурут сирдээх, тыһынаах мункуктаах уонна кыра кэтэх хаһаайыстыбалаах биоконлексе тариллиитэ үөрэнэччилэр үүнээһини, кыһаллары көрөллөрүн таһынан чинчийэллэригэр, үөрэтэллэригэр, дьарыктаналларыгар кыах биридэ. Учуутал дириг билиитин, кыаһын-доҕурун үөрэнэччилэригэр толору биридэтин икки төгүл (1994, 1996 сс.) Джордж Сорос бириэмийэтин стипендиатынан буолбута тоһулуур.

Вера Михайловна Нам улууустаагы гимназията тариллэригэр, аҕаар турарыгар элбэх сыратын, сатабылын, билиитин биридэ дьонтон биридэстэринэн буолар. 1994 с. Нам улууһугар гимназия тариллииттэн директору үөрэх чааһыгар

Учуутал—уус чулуута

КИЭН БИЛИИЛЭЭХ, ИРДЭБИЛЛЭЭХ

солбуйааччынан үлэһит. Киһи гимназия үлэтин үөрэхтээһин сайдыы саҕа кэрдийиһи быһыытынан тэрийэргэ улахан кыһатын ууар.

Билигин педколлектив киһи салалтатынан аһыгы ирдэбилгэ эппиттир оскуола-лаборатория программатын оҕорон үлэһит Саха республикатын үөрэтиригин миэстэстөөтүн тирэх оскуола буолла. Ол курдук гимназия базатыгар 2000 сылтан специалистар дьинчаччы урдук сыанабылларын ылбыта араас республикатаагы, улууустаагы семинардар, конференциялар буолаллар көрдөрөр. 2002 с. гимназия тодус үөрэнэччигэ республикатаагы олимпиадаҕа математикаҕа 4-с, географияҕа 2-с, 3-с, химияҕа 1-кы, историяҕа 3-с миэстэни ыллылар, саха тылын предметтэрин суперфиналларыгар ситиһилээхтик кытыннылар. Бу барыта завуч быһыытынан салалтатынан ытыллар үлэлэр.

2002 сылга тохсунньу ыйга гимназия базатыгар республика эксперименталар учууталларын курстары буолан ааспытта. Республика үөрэхтээһинигэр саҕа сүүрэннэри киллэри хамсааһынны 10 сылыгар аналлаах дьаһал чэрчитинэн гимназия учууталлара урдук таһымнаах маастар-кылаастары ытытылар. Сыл аайы гимназияны бүтэрэр оҕолор 94-100 бырыһааннара урдук үөрэх кыһатыгар киирэллэр. Бу барыта Вера Михайловна көмөтө, субэтэ-амата, кыһамньыта суох кыһаллыбат суол. Ханна сырдык санаалаах, урдук көтүүлээх учуутал үлэһит да ол сиргэ оскуола кыһата ыраактан сыдыайар. Ол курдук гимназия улууэ, республика урдук таһымнаах биир бастыҥ үөрэтин тэрилтэтэ буола сайдыыта Вера Михайловна үгүс сыралаах, кизин хабааннаах, эрчимнээх үлэтин түмүтэ.

Вера Михайловна үөрэтэр-тэрийэр үлэни кытта научнай-чинчийэр үлэни утумнаахтык дьүөрэллэр. Сайын ахсын экологическай экспедицияларга сыдыар, Хотугу институту кытта үлэлээһэр. 2001 с. киһи үөрэнэччилэрэ Бурнашева Ньургуйаана, Бочкарева Таяна «Инникигэ харды» республикатаагы конференция дипломаннарынан, 2002 с. тыа хаһаайыстыбатын академиятын республикатаагы конференциятын лауреаттарынан буолбуттара.

Вера Михайловна кизин хабааннаах общественнай үлэһит актыыбынайдык кыттар. Кэксэ сылларга профком председателинэн, улууэ олох учууталларын методическай холбоһугун салайааччытынан үлэлээбитэ. Киһи улууэ учууталларыгар элбэх көрүнгүнэх методическай үлэни таба туһанан тэрийэр, кыһыҥ учууталлар семинардарын,

аһаҕас уроктары, маастар-кылаастары ытытыларгар көүлүүр, өйүүр.

Хашык баһарар киһи оҕо-эдэр саастарын эргитэ санаатына олук суолугар үктөннэригэр ытыктыыр-сүгүрүйэр учууталларын истиг-иһирэх тыһынан ахтан аһар. Ол курдук 29 сыл учууталлаабыт кэмнэригэр үгүс үөрэнэччилэригэр сөптөөх суолу талыналларыгар олук уурбута. Киһи иһигэр үөрэтэн таһаарыт оҕолорун ортотугар вратар, биологтар, технологтар, ветеринардар бааллар. Аңардас учууталларын туйаһын хатаран биолог идэтин талан айымньылаахтык үлэһити сылдылар: Новгородова (Гермогенова) Наталья Иннокентьевна-СГУ биолого-географическай факультетин преподавателэ, Попова Людмила Тихоновна-Намнаагы гимназия учуутала, билигин биридэ үлэһит.

ир коллегата, Кузьмина Маргарита Лукинична-Нам 1-кы №-дээх орто оскуолатын учуутала, Сабарайкина Светлана Михайловна- национальнай гимназия учуутала, Остапова Анисия Александровна-Алданга учууталлыыр, Шарапова Лидия Николаевна-Дьокуускай куоракка учууталлыыр, Олесова Екатерина-Намнаагыт үөрэтин киһи учуутала, Протопопов Николай-Томская куоракка Соросовскай аспирант.

Үөрөспит оҕолоро учууталларыгар махталлара улахан, киһи туһунан истиг-иһирэх тылларынан ахталлар. Мединститут 2 курсун студентката Ядрева Виктория эбэрдалээн туран манньк ис хоһоонноох истиг тылларын тизэрдэ: «Ис сүрэхпиттэн үбүлүүһүгүн эбэрдаллибит! Баһарабын эйиэхэ кытаанах доруобуйаны, дьолу, учуутал ыраактан үлэтигэр ситиһиһири. Курдук манньк энергиялаах, бэлиэһи буол. Биология уонна экология олимпиадаларыгар эйигин бэйэлэрин ситиһиллэринэн үөрдэ турар, эйигин сөбүлүүр уонна убаастыыр элбэх үөрэнэччилэрдээх буол. Үөрөспит оҕолорун эн салалтынан, сүбэһинэн конференцияларга ситиһилээхтик кытталларыгар уонна бары 100 бырыһаан үдүк үөрэххэ киирэллэригэр баһарабын. Мин талыт идэбин өйөөбүккэр, мединститутка киирбиппэр көмөлөспүккэр махталбын тизэрдэбин. Эн биридэ билигин көмөтүнэн үөрэххэ киирдим уонна I курска экзаменнарбын ситиһилээхтик туттардым. Онно эйиэхэ улахан баһыбы!»

БГФ-ка үөрэнэр 1999 с. выпускница Саша Христофорова учууталыгар махтал тылларын этэр: «Эн минигин биология эрэ буолбакка үөрэнэргэ үөрөспитигэр. Ылбыт билим миэхэ олус көмөлөстө. Мин санаабар оскуолаҕа кылаабына—сыана иннигэр үлэһит буолбакка, оҕолорго билии биэри. Бу соругу эн сөпкө толордун. Эйигин ис дууһабыттан эбэрдаллибит уонна улахан махталбын тизэрдэбин.»

Кизин көрүүлээх, итэҕэтэр тыллаах, ирдэбиллээх салайааччы уонна элэксий, дьон кутун-сүрүн тутар киһи быһыытынан Вера Михайловна коллективыгар, үөрэнэччилэргэ, төрөппүттэргэ ытыктаныан ытыктанар.

Биридэ үлэһит коллегалара, үөрэнэччилэрэ Вера Михайловнаны үйэ аңардаах үбүлүүһүнэн истигник эбэрдалээн туран кизинэхэ дьолу-соругуну, урдук таһымнаах, айымньылаах үлэни, өссө да чарылхай сүүрэннэри олоххо киллэрэригэр баһараллар.

В. РЫКУНОВА

УЛУУ КЫАЙЫ ЧИЭНИГЭР

Ага дойду Улуу сарини-гэр Кыайыны 50 сыллаах үбүлүүтүн ыла, сыллата улуус ветераннарын сэбиэтэ уонна дуобат федерацията сэрии, тыыл уонна спорт ветераннарын дуобатка чемпионаттарын ытыгыта үгэскэ кубулуйда. Быйыл итинник күрэхтэни сэттис төгүлүн ытыгылаша.

2002 сыл элбэх кэрэ дааталардаах. Убулуучулаах биэр дойдулаахпыт М.К. Аммосов төрөөбүтэ 105 сыла, Саха Республиката тэриллибитэ 80 сыла, Өксөкүлээх Өлөксөй 125 сааһа, Дьокуускай куорат төрүтүтүтүтэ 370 сыла бэлэтэнэллэр.

Ыям ыйын 4-5 күннэригэр Намга, ветераннар дуобатка күрэхтэнилэригэр 28

дуобатчыт кэллэ, ол иһингэр 9 сэрии уонна тыыл ветераннара Разрядтарын араардааха маастарга кандидатта 12, бастакы разрядтааҕа 10, атыттар иккис итинэн үһүс разрядтаахтар.

Уопсай түмүккэ бу күнүргэ пенсията тахсар — 55 сааһын туолбут улуус элбэх төгүлээх чемпионо, маастар нуорматын толорон баран, рейтингин үрдэтинэ сылдар Петр Собакин тогустан 8 очколанан бастаата. Иккис миэстэни 6,5 очколаах Егор Леонтьев, үсүһү 6 очколаах Григорий Егоров ылан улуус ветераннарын сэбиэтин грамотатынан, бириһинэн наараадаланылар.

Сэрии уонна тыыл ветераннарын бөлөхтөрүгэр бый-

ыл бос ыйыгар 70 сааһын туолар Егор Петров бастаата. Иккиси 69 саастаах Егор Феоданов, үсүһү 74-тээх Василий Еремеев, төрдүһү 81-дээх Михаил Колесов ыланнар грамоталарынан, бириһтеринэн наараадаланылар.

Хамаатта кырдыас механизатордара, тыыл ветерана Николай Семенов иккис разряды толорон наараадаланна. Сэрии ветерана Иван Дьяконов (Хамаатта), тыыл ветерана, производство кырдыас командири Павел Атласов (И.Хом.) иккис разрядтарын бигэрэттилэр.

Бу күрэхтэниин тэрийэн ытыгыга спонсордаан көмөлөспүт ветераннар улуустары сэбиэтэригэр (М.В. Петрова), пенсионнигэр (Ф.В. Петрова), пенсионнигэр (Ф.В. Петрова), пенсионнигэр (Ф.В. Петрова), пенсионнигэр (Ф.В. Петрова) дуобат федерацията махталын тиэрдэр.

Сэрии уонна тыыл ветераннарын бөлөхтөрүгэр бый-

ИДЬУО ИНИТТИННЭРЭ ЭРТӨӨҮНГЭ ИККИ ЭРЭ БОРОТОКУОЛ

Ыям ыйын 13 күнүгэр Лена өрүскэ «Т-16» трактор муус аһыгар түспүт. Трактор хаһайына өлбүт. Ыям ыйын 16 күнүгэр 1 Хомустана Уһун Олоон алаһыгар 35 тонна от умайбыт. Бу күн ПВПТ конейнериттан 400 солк. суумалаах кууллаах бурдугу уорбуттар. Эртөөһүнгэ 2 боротокуол толоруллубут.

Битархай күлүгээннээн иһин 12 киһи отделега арылыллыбыт. Арылылаһын иһин 28 киһи тутулулубут. Сааны туһаны быраабылаһын кэһин иһин 5 боротокуол, паспортнай режими кэһин иһин 62 боротокуол толоруллубут. 8 саа былдыаммыт.

ГИВДД салаатынан 26 боротокуол толоруллубут, ол иһингэр 3 арыгы испит киһиэхэ. Стойкара 3 транспорт туруоруллубут.

Безиз суоһунан ДНД-га почта уонна Нам селотун дьаһалтата эрэ тахсыбыттар.

ӨРТӨӨҮНТЭН ТУРБУТ ОЙУУР БАААРДАРА БИЛИГИН ДА УМУЛЛА ИЛИКТИР. МАМЫЙЫН 17 КҮНҮТТЭН УЛУУСПУТУГАР ЫКСАЛЛААХ БАЛАҤЫАННА БИЛЛЭРИЛЭН ТУГАР. УЛУУС ТЕРРИТОРИЯТЫГАР 20 СИРГЭ ХААРЫАН ХАМПА КУОХ ТЫАБЫТ КУЛ-КОМОР БУОЛАР.

НЭИЛИЭКТЭР БЭЙБИТ ТЕРРИТОРИЯТЫГАР БААР БАААРДАРЫ УМУРУОРУУГА АКТЫБЫНАЙДЫК КЫТТЫҢ.

ДУОБАТ ФЕСТИВАЛА

Собакин Н. Баишевка, Е. Петров И. Бережневка, Н. Петров Д. Филипповна хоттордулар. Көһи ки турдартар А. Рехлясов, Н. Баишев, А. Бурнашов, Н. Габышев, Г. Егоров тэтимнэрин түргэтэтэн 9,5-11,5 очколанан маастарга кандидаттарын бигэрэттилэр.

Улуус 13 төгүлээх чемпионо Петр Собакин 14 очколаах бастаата. Хатырык уола Коля Петров 13 очколанан иккис, Хамаатта дуобатчыта Дмитрий Филиппов 12,5 очколаах үһүс, Модут бэрэстэбиитэлэ Егор Петров 12 очколаах төрдүс призер буоллулар. Нам дуобатчытара Г. Егоров 11,5, Н. Баишев 11, А. Рехлясов 10,5 очколанан бириһкэ тиксэбэти-

лэр. Оттон Михаил Колесов, Спиридон Мальцев маастарга кандидат нуорматын 0,5 очколан кыайбатылар.

Календарнай былаанынан ыам ыйын 4-5 күннэригэр сэрии уонна тыыл ветераннарын чемпионаттары буолуохтаах. Элбэх кэрэ-бэлэз дааталардаах, үбүлүүдүрдээх 2002 сылга ветераннар күрэхтэнилэрин ытыгыга спонсордар наадалар. Сахаттан дуобатка бастакы грессмейстер А. Азаров бириһингэр спорт маастара нуормалаах классификационнай турнир ыам ыйын 10-12 күннэригэр Намга буолуора. Турниры Н.Х. Горохов председэтелээх тэрийэр комитет дьаһайан ыытар.

В. ЕРЕМЕЕВ

КЭРИЭСТЭБИЛ

оланы бүтэрэн үөрэххэ бардаһытына да кини көмөтүнэн үөрэнэригэр уонна хас бириһинбит мал буоларыгар сыбаайбаны барыбытыгар кини тэрийсэбитэ.

Эдэһийбит үс оҕо амарах ийэтэ, үс сиз истиг эйэһэ эбээтэ үрдүк анал аатын сүкпүтэ. Эдэһийбит кэлин Уёһа Халымаҕа Арыылаах бөһүөлэгэр 1987 с. олохсуйбута. Сельскэй библиотэка сэбиэдиссэйинэн үлэлээбитэ.

«Бал экономиката» дьин тыа сири сайыннарыга программа олоһунан «Тизргэн» дьин республиканскэй күрэхтэнигэ дьиз кэргэниин кыттан миэстэлэспитэ.

Кини олбуорун иһингэр оҕуруот аһын, сибэки араһын, оннооһор дьинкэй сардаанаҕа тийэ бу тыйыс айылаҕа олордубута. Дьизингэр кини илиитини таарыйбыта, тулпута, тикпэти барыта дьикти-дьинбэ кэрэ көстүүлээх панно, бысапка буоллун, халпыт үүнээйитин хартыына буоллун. Имигэс илиитини тугу барытын истэтиэр истэтиһэн, ас амтааннарын астыр асчыл.

Иккис кэргэниин Валентин Спиридоновичтын ваһаа үчүгэйдик олорон иһэн ырахан ырыыга ыалдыбыта. Кэргэнэ Валентин Спиридонович Москванан да эмтэтэн, ханна күүһэ тийэринэн эмтэтэ сатаата да булан баран өрүтүнэрбэт ырыыны хайыыр да кыах суох, ол сылдан аатарын оһоллоон суораннаах таллэххэ сыппыта. Күтүөһүтүгэр биһиги аймахан тыһынан этиллибит улахан махталбын тириэрдибит.

Эдэһийбит эппит кэриэс тыһыны быһа гыммакка, көмүс уңуоһа Арыылааха тутулулубута. Арыылаах олохтоохторо дьонно-сэргэтэ эдэһийбитин наһаа убаастыыллар, ахталлар, саныыллар. Эдэһийбит бараксан үтүө майгыта, дьонго-сэргэһэ амарах сыһыана, олоххо дьулуура, ыраас мөссүөнэ биһиги сүрэхпитигэр, өйбүтүгэр санаабытыгар өрүү тыһынаах буолуо.

эһүрдэ сурук кэлбитэ. Онтон Уус-Майа Ыныкчааныгар трактор үөрэтин бүтэрэн трактористы сылдьан 1970 с. кэргэн ылбыта уонна Нам сирингэр Уёһэй нэһилигэр кэлэн үс сыл трактористабыта. Ол кэһне ылдыр буолан уурайан сөһү уотугуттар уонна араас үлэһэ үлэһи сылдьан 2000 с. пенсията тахсыбыта. Дьонго-сэргэһэ көнө сыһыаннааҕа, дьон кыһалатын өйдүүрэ. Кини дьону кытта көпсөтүгэ үһүлүүчү дьобуурдааҕа, хайаан да тылып-өһүн ылынара буолара. Булбута-талбыта баар буолара, куруук субэлиамалы сылдьара. Павел элбэх дорҕоттордоох, табаарыстардаах этэ. Кинилэр интэриэстэрин мэдди өрө тутара, көмүскүүрө, көмөлөһөрө. Атастара-дорҕоттору кинини олус көнө, чизһинэй, сороһор дьээбэлээх дорҕо быһытынан өйдүү-саныы сылдьахтара.

Ийтэ, бырааттара, балыстара, оҕолоро

Бу дьыл муус устар 11 күнүгэр биһиги тапталлаах арабыт, эһэбит, күндү сурдьубут, күтүөһүт Савин Павел Григорьевич күн сириттэн барыта 40 хонугун туола оҕустэ.

Кини 1945 с. Уус-Майа оройуонун Петропавловскэй нэһилигэр төрөөбүтэ, иһигэр этэ 8-с кылааһы бүтэрэн иккис сыл совхозка үлэлээбитэ уонна 1964 с. 3 сыл армияҕа сулуспалаабыта. Кини үчүгэйдик сулуспалаан дьонугар

Биһиги дьиз кэргэн аҕыс ордотун улахааммыт, эдэһийбит, саамай күндү таптыыр, ытыктыыр киһибит Егорова Анисия Семеновна күн сириттэн барыта номнуо биэр сыл буолла.

Анисия Семеновна 1947 с. тохсунньу 5 күнүгэр Нам оройуонун Хамаатта нэһилигэр төрөөбүтэ.

Оскуоланы бүтэрээт 1962 с. Дьокуускайга педучилищегэ үөрэнэ кирибит уонна 1966 с. бүтэрэн воспитатель дипломун ылан, төрөөбүт нэһилигэр тахсан үлэтин сааһалаабыта. Эр сылларга оҕо инитигэр үгүс сыратын биэрэн РСФСР үөрэтириитин туйгуна буолбута.

Кини туохтан да игнэн-толлон турбат, үлэ боолун, үөрүү буоллун инники күөнүгэ сылдьар дьобуулааччи, төрүтүтээчи, дьобуурдаах, туссаҕай туттуулаах этэ, дьонго-сэргэһэ олус аламаһай сыһыаннааҕа.

Биһиги эдэһийбит Анисия Семеновна биһиэхэ саамай улахааммыт буолан, биһиги көрүлүүбүтүгэр, үөрэнэригэр ийэбит уҕа иһинтэ этэ. Улааппыһыт да кэһиз, оску-

МАХТАЛЛАР

Тапталлаах арабыт, эһэбит, кэргэним үлэ, тыыл ветерана Уёһэй олохтооһор Савин Павел Григорьевичи эмискэ күн сириттэн сүтэрбит култураннаах кэммитигэр аһыбытын тэһиз үлэлэстэн, күүс-көмө, тирэх буолбут, бары өтүһүн улахан-нык өйөөбүт, көмөлөспүт бар дьоммутугар — учаастактып балыһыатын ыраһыгар Людмила Витальевна, Прокопов Афанасийга, Эверстов Николай Гаврильевичка, бырааттарбытыгар Петр, Гая, Коля Ядреевтарга уонна балтыбытыгар Дарияҕа, күтүөһүтүгэр, кини оҕолоругар, таайдарбытыгар, кинилэр дьиз кэргэтэригэр барыларыгар, Ядреев Юрий Петровичка, Ядреев Александр Петровичка, ыкса ыалбытыгар Платонова Зоя Дмитриевнага, дьуөгэбэр Татаринова Любовь Семеновнага уонна табаарыстарытыгар, балтыгар Абакумова Лидия Петровнага, бырааттыгар Саһага, эдэһийигэр Любага, бары өтүһүн көмөлөспүккүтүгэр дириг махталбытын тириэрдибит.

Үтүө санаалаах, амарах сүрэхтээх бар дьоммут доруобай буолун, этэһигэр олоһун.

Кэргэнэ, уола, кийиһитэ, сизиннэ, аймахтара

КҮН-ЫЙ БУОЛУЛАР

Мин үс саастаахпар Новосибирскэй куоракка эппэрээсий-элэммитим. Ол кэһинигэ сыһыстара сүрээһим мөлтөөн барбыта. Сыһаҕы Дьокуускайга медицинскэй кинигэ эмтэнэр этим. 1999 сыллаахха эмис Санкт-Петербурга эмтэммитим. Онно кардиостимулятор эрэ туруордакка туһалыыр кыахтаах дьизитэрэ.

Бу дьыл кулун тутар 21-тэн мин ийэбинэн Санкт-Петербурга кардиологическэй кинигэ баран эппэрээсийэлэнэн кэллим. Онно ийэбинэн барарбытыгар иккис сылы быһа эппэрээсийэ төлөбүрүн күүһүһүтү, үн-харчы булар түбүккэ түспүһүт.

Биһиэхэ харчынан көмө оҕорбут дьоннорбутугар улахан махталбытын тириэрдибит. Хатырыктааһы орто оскуола коллективыгар (дир. Я.Е. Коркина), кылааһым оҕолоругар (кыл. сал. З.Н. Готовцева), ийэм үлэтигэр — учаастактааһы балыһа коллективыгар (сэб. А.Д. Гермогенова, профком преед. А.С. Куличкина), Модут учаастактааһы балыһатын коллективыгар (Т.К. Протодьяконова), Хатырыктааһы инбалиит оҕолор обществоларыгар (Л.С. Татаринова), Намнааһы поликлиника коллективыгар (сэб. А.С. Жиркова), оҕо консултациятын коллективыгар (Т.Ф. Габышева, С.И. Никонова), Дьокуускай куорат олохтооһор саһаспытыгар Н.Г. Березкинага, медицинскэй кини кардиоревматологическэй отделениетин сэб. В.М. Аргуновага, соң харалта управлениетин нач. М.С. Макаровага улахан махталбытын тириэрдибит. Ил Түмэн контуруолууру комитетин председателигэр Егор Михайлович Ларионова, доруобуйа харыстыһылын министрствотын кыл, специализиһыгар Н.М. Цевага, республикатааһы оҕо отделын сэбиэдиссэйигэр Л.Н. Сухановага сүгүрүүдүбүт.

Улахан махталбын тириэрдиһэн ийэбэр Уварова Галина Афанасьевнага, эдэһийбэр Зояга, убайбар Георгияга, аҕабар Михаил Николаевичка. Кинилэр мин туспар кыһалланнар эппэрээсийэ кэһинигэ кэлэн баран этэһигэ сылдьабын. Оһон бар дьоммутугар махтал тылларын аһыбыт. Барытыгар дьолу-соргуну, чэһизин-чэбдик доруобуйаны баһарабыт.

УВАРОВА Роксана,

13 саастаах, Хатырык бөһ.

БИЛЭРИИЛЭЭР РЕКЛАМА

СПАРТАКИАДА БАЛАҤЫАННАТА

Улуус үөрэнээччилэрин чэпчэки атлетикада сайынгы спартакиадалара бос ыйын 1-2 күннэригэр Нам с. 11 чаастан сааһаланар.

Оскуолалар хамаандаларыгар 1986-87-88 сс. төрөөбүт 10 уол, 10 кыһс кирирэллэр.

Уолаттар: 100, 200, 400, 800, 1500, 5000 м., уһуну ыстаныһыга, үрдүгү ойууга, үстэ төхтүрүһүн ыстаныһыга, 4 x 100, 4 x 400 м. эстафеталарга кытталлар.

Кыргыттар: 100, 200, 400, 800, 1500, 3000 м., уһуну ыстаныһыга, үрдүгү ойууга, үстэ төхтүрүһүн ыстаныһыга, 4 x 100, 4 x 400 м. эстафеталарга күрэхтэһэллэр.

Хас бириһий үөрэнээччи программа иккис көрүгэр уонна эстафеталарга кыттар, зачету биэрэрэ көһүллэнэр.

Тэрийэр комитет

Семья снимет дом. Тел. раб. 21-5-93 с 8-10 ч. утра, дом. тел. 21-7-93 после 8 ч. вечера, спросить Антону.

Продам: «УАЗ-31519» (ГУР, мягкие сиденья, тонировка, двигатель 76 л.с.) — 110 тыс. руб. Тел. 21-5-74, 21-1-65. «Нива» 1995 г., цвет белый — 75 тыс. руб. «Нива» 2001 г., цвет фиолетовый — 150 тыс. руб. Тел. 21-5-74.

<p>Биргэ үөрэммит дьуөгэбитигэр Иванова Светлана Егоровнага, кини кэргэнигэр, оҕолоругар таптыыр ийэлэрэ, эһэлэрэ Арбын олохтооһор ЭВЕРСТОВА Марфа Кононовна эмискэ ылдыан өлбүтүнэн дириг културалыһын тириэрдибит. Алексеевтар, Ядрижинскэйдар, Бугаевтар</p>
<p>Күндү кийиһигэр, саһаспытыгар Наталия Калининнага, уолбар, убайытыгар Альберт Николаевич Дьяконовтарга, сизинкэрбэр кинилэр тапталлаах аҕалара, эһэлэрэ Дьокуускай олохтооһор, сэрии, үлэ ветерана, потребительскэй кооперация туйгуна ЗАХАРОВ Калинин Романович уһуну ылдыан өлбүтүгэр дириг културалыһын биллэрэбит. Ийэлэрэ А.А. Борисова уонна кини дьиз кэргэттэрэ</p>
<p>Нам селотун «Кэһизэри» детсад коллективэ, профкома Уёһэй дьаһылла-сааһын сэбиэдиссэйэ НЕУСТРОВА Евдокия Гаврильевна эмискэ ылдыан өлбүтүнэн эдэһийигэр Посельская Евдокия Гаврильевнага, оҕолоругар, сизиннэригэр дириг културалыһын тириэрдибит.</p>

РЕДАКТОРЫ СОЛБ. Г.К. ЭВЕРСТОВ
ОТДЕЛЛАР: информация, сурук, төрүт култура, — 21496; ; бухгалтерия — 21332; факс — 21332; «НАМ» ТРК — 21632; иллюстрация уонна реклама (секретариат), редакционной издательской система — 21141

Тэрийэн таһаараччылар: СР Правительствота, Нам улууһун дьаһалтата, редакция коллективэ. Маастабай информация средстволарын туһунан РФ Сокуоннарын тутуһуну контуруоллуур уонна регистрациалыыр РФ бэчээккэ Госкомитетин СР региональной управлениетыгар регистрациалаһыт үчүмэһэ — И 0085.
 Сурукка ааккытын-суолугутун, үлэтигин, дьизит аадырыһын чопчу ыйыт. Редакция кирибит суруктар төһөнөрүллүбэттэр. *Автор этэрэ хаһыат санаатыһын мэдди биэр буолбат.*
«ЭНСИЭЛИ» - Нам улууһун хаһыата.
678380, Саха Республиката, Нам с., Заложной уул. 2.
 E-mail: editor@namtsy.sakha.ru

Тайыһына уонна таһыһына «Энсиэли» хаһыат редакционной-издательской систематыгар.
 Хаһыат Дьокуускайга «Сахаполиграфиздат» НИПК бэчээттэнэн, Орджоникидзе уул. 38.
 Формата А3. Кэһизэ 1,0 бэчээт. лис. Индекс — 54889. Тираһа — 2524
 Бэчээккэ иһин баттана — 12:00 ч. 24.05.2002
 Саһаһын №-рэ — 63